

Η ΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΙΕΠ ΣΤΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Σεπτέμβριος 2017

Συναδέλφισσες-φοι

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής-ΙΕΠ με την πράξη <Πιλοτικές Παρεμβατικές Δράσεις Υποστήριξης Μουσουλμανοπαίδων στα Νηπιαγωγεία της Θράκης> και με αρ. πρωτ. 4726/20-7-17 απηύθυνε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή αίτησης για σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου ιδιωτικού δικαίου για δέκα μήνες και για έξι εκπαιδευτικούς στην ανωτέρω πιλοτική παρέμβασή του για το σχολικό έτος 2017-2018.

Το πιλοτικό πρόγραμμα αφορά 6 νηπιαγωγεία στους Νομούς Ροδόπης και Ξάνθης και προβλέπει την παρουσία στο Δημόσιο Νηπιαγωγείο συνεργάτη/τριας μέλους της μειονότητας, πτυχιούχο Ανώτατης Εκπαίδευσης, τμημάτων Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης (Νηπιαγωγών), σε οικισμούς με αμιγή μειονοτικό πληθυσμό.

Η πράξη του ΙΕΠ προβλέπει : «...Οι Αντισυμβαλλόμενοι θα συνεργασθούν με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση του μαθησιακού περιβάλλοντος μέσα από δραστηριότητες που στηρίζουν τη γνωστική, κοινωνική και γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών, αξιοποιώντας και τη μητρική τους γλώσσα.

Οι Αντισυμβαλλόμενοι θα έχουν την υποχρέωση καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασής τους να συνεργάζονται με την/τον υπηρετούντα νηπιαγωγό, να παρακολουθούν τις καθορισμένες δια ζώσης και εξ αποστάσεως επιμορφώσεις και να συνεργάζονται με τους επιστημονικούς συνεργάτες της Πράξης για την υλοποίηση δράσεων, ενημέρωσης και εμπλοκής των οικογενειών των νηπίων και της τοπικής κοινότητας στην πιλοτική παρέμβαση...».

Το πρόγραμμα σκοπό έχει την αξιοποίηση της μητρικής γλώσσας ως γλώσσας στήριξης με στόχο την αρμονική κοινωνικοποίηση των νηπίων της μειονότητας στον εκπαιδευτικό θεσμό του Νηπιαγωγείου, την ενίσχυση της ελληνομάθειας και την ισορροπημένη γλωσσική και κατά προέκταση γνωστική ανάπτυξη, που αποτελούν προϋπόθεση για την καλύτερη προετοιμασία και επιτυχή επίδοση στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

Η αξιοποίηση της μητρικής γλώσσας των παιδιών είναι σημαντικός παράγοντας στην σχολική επιτυχία και στην σχολική ένταξη των παιδιών της μειονότητας. Ταυτόχρονα οι συνεργάτες ως διαμεσολαβητές με τις οικογένειες των παιδιών μπορούν να συμβάλουν στην ενδυνάμωση των σχέσεων των οικογενειών με το νηπιαγωγείο. **Ο/η**

διαμεσολαβητής δεν υποκαθιστά τον/την νηπιαγωγό στη διαμόρφωση των σχέσεων, αλλά παρεμβαίνει, συζητά συνεργάζεται πάντα μαζί με την/τον νηπιαγωγό και την οικογένεια ή την τοπική κοινότητα. Οι παρεμβάσεις εστιάζονται σε ζητήματα επίλυσης επικοινωνιακών ζητημάτων σχολείου –οικογένειας-κοινότητας.

Πολλά αυτονόητα της κυρίαρχης ελληνικής επίσημης γλώσσας του νηπιαγωγείου και όπως αυτά αποτυπώνονται θεσμικά δεν είναι και τόσο αυτονόητα όχι μόνο για τους ανθρώπους της μειονότητας, αλλά και για άλλους που δεν έχουν μητρική γλώσσα την επίσημη ελληνική (π.χ. Ρομά, πρόσφυγες, μετανάστες, παλιννοστούντες Έλληνες κ.α.).

Ωστόσο το ΙΕΠ, όφειλε, πριν προχωρήσει στην ανακοίνωση του πιλοτικού προγράμματος, να συζητήσει και να ενημερώσει τις/τους νηπιαγωγούς σε σχέση με τα ερωτηματικά που εγείρονται για τη φιλοσοφία του προγράμματος, ώστε να μην αφήσει πεδίο ανοιχτό σε λογικές ανησυχίες, αλλά και σε παρερμηνείες, σκόπιμες στρεβλώσεις και μικροπολιτική εκμετάλλευση ενός εκπαιδευτικού καθαρά ζητήματος.

Επίσης, όπως έχουμε και άλλες φορές τονίσει, οι περίοδοι των διακοπών, με την εκπαιδευτική κοινότητα απύσχα, δεν ενδείκνυνται για ανακοινώσεις προγραμμάτων και αιφνιδιασμούς. Ο διάλογος έπρεπε να υπάρξει εξαρχής ώστε να αποφευχθεί η συνήθης τακτική χρήσης του φόβου και ενός αόριστου κινδύνου, ως εργαλείου πειθαναγκασμού.

Έτσι η χρήση της μητρικής «κατανοήθηκε» από την ΔΑΚΕ ως κίνδυνος μετατροπής των νηπιαγωγείων σε δίγλωσσα και από τους τιμητές της ταυτότητας της μειονότητας η μητρική ταυτίστηκε με την τουρκική γλώσσα.

Συναδέλφισσες-φοι

Ο γλωσσικός πλουραλισμός είναι πολιτισμικός και μαθησιακός πλούτος, από τον οποίο κερδίζουν όλοι. Μόνο οι εθνικιστικές και εθνοκεντρικές αφηγήσεις “διαβάζουν” κινδύνους. Στην πραγματικότητα προσπαθούν να επιβάλλουν μικροεξουσίες και καταναγκασμούς!

Οι Εκπαιδευτικοί της Ριζοσπαστικής Αριστεράς-ΕΡΑ, θα θέλαμε να διασαφηνίσουμε ότι για εμάς το πρόγραμμα παρότι δεν προέκυψε μέσα από έναν παρατεταμένο διάλογο δεν αποτελεί «κεραυνό εν αιθρία», αντίθετα με τη φιλοσοφία του συμφωνούμε πλήρως. Αποτελεί πρόταση της εκπαιδευτικής αριστεράς εδώ και πολλά χρόνια, και πάντα συνόδευε τις αναφορές μας σε σχέση με την προσχολική εκπαίδευση των νηπίων της μειονότητας. Στηρίζεται θεωρητικά στην ψυχολογική διάσταση της προσθετικής διγλωσσίας, σύμφωνα με την οποία ο σεβασμός στη μητρική γλώσσα και η απόδοση κύρους σε αυτήν. Οδηγούν σε μεγαλύτερη γνωστική ευελιξία σε σύγκριση με συνομήλικα μονόγλωσσα, επειδή οι διγλωσσικές εμπειρίες προσκομίζουν τα μέγιστα ωφέληματα στη γνωστική τους ανάπτυξη.

Αλλά και όλες οι επιστημονικές θεωρήσεις στις περιπτώσεις που αφορούν την εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας στο σχολείο, πέρα από την επίσημη, εστιάζονται στην παρατήρηση ότι η σωστή χρήση της μητρικής του κάθε παιδιού και ο σεβασμός της από το σχολικό θεσμό είναι καθοριστικός παράγοντας της σχολικής επιτυχίας των παιδιών μειονοτήτων, μεταναστών προσφύγων, Ρομά κ α.

Το νηπιαγωγείο αποτελεί την πρώτη επαφή με το σχολικό περιβάλλον μακριά από την οικογένεια και άρα έχει μεγάλη σημασία να είναι χώρος οικείος και φιλικός ώστε τα παιδιά να αγαπήσουν το σχολείο και τη μάθηση. Η δυνατότητα επικοινωνίας στη μητρική γλώσσα (συνήθως η μοναδική που γνωρίζουν τα νήπια) είναι επομένως σημαντική, παράλληλα και βοηθητικά και όχι εις βάρος των ελληνικών. Δεν πρόκειται τόσο για θέμα συνεννόησης με τον εκπαιδευτικό όσο οικειότητας και αισθήματος ασφάλειας.

Το Δημόσιο Νηπιαγωγείο στα μειονοτικά χωριά, είναι αδιάσπαστο τμήμα της εκπαίδευσης και επιτελεί σημαντικό ρόλο στην αρμονική ένταξη των παιδιών της μειονότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα, προωθεί την ελληνομάθεια και έχει συμβάλει στον περιορισμό περαιτέρω της σχολικής αποτυχίας, της σχολικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Τα παιδιά, όμως, που είναι φυσικοί ομιλητές μιας γλώσσας άλλης από την επίσημη (πρότυπη), διατρέχουν τον κίνδυνο να μην κατορθώσουν σε μεγάλο ποσοστό να περάσουν με επιτυχία ολόκληρο το φάσμα της εκπαίδευσης και να πάρουν μέρος σε διαδικασίες κοινωνικής κινητικότητας. Οφείλουμε να λάβουμε υπόψη, επίσης, την αποτίμηση του ΠΕΜ (Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων) για την εκπαίδευση της μειονότητας, όπου διαπιστώνεται ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των μελών της μειονότητας έχει σημαντική απόκλιση από το μέσο όρο σε εθνικό επίπεδο.

Η διεθνής βιβλιογραφία (Σελεστέν Φρενέ, Cummins κ.ά.) και η εκπαιδευτική εμπειρία στην προσχολική αγωγή και γενικότερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση άλλων χωρών, απέδειξε ότι αξιολόγηση της μητρικής γλώσσας ως βάση για την οικοδόμηση της νέας γνώσης οδηγεί σε άρση των ανισοτήτων και του κοινωνικού αποκλεισμού και σε επιτυχή σχολικά αποτελέσματα. Όλες οι διαδικασίες και δράσεις κοινωνικοποίησης αφορούν-αποσκοπούν στη διερεύνηση των επικοινωνιακών σκοπών της γλώσσας. Και αυτές οι διαδικασίες είναι πολύ σημαντικές στην μελλοντική κοινωνική, πολιτική, οικονομική κ.λπ. ένταξη στην κοινωνία. Διαφορετικά ελλοχεύουν κίνδυνοι αποκλεισμού και ρατσισμού.

Όλοι οι μαθητές δεν είναι ομόγλωσσοι, το κάθε παιδί με τη γλώσσα του φέρει στο σχολείο και τον πλούτο της κουλτούρας του. Αποδοχή της μητρικής του γλώσσας σημαίνει αποδοχή της ταυτότητας του. Ένα καλό νηπιαγωγείο δεν υποτιμά τη γλώσσα που η μάνα ταχταρίζει το παιδί της, τη γλώσσα που μιλάει το παιδί στα όνειρα του, αυτή που του προσφέρει ασφάλεια, ύπαρξη, το καθιστά μέλος μιας κοινότητας.

Η εκμάθηση της γλώσσας είναι όπως και κάθε απόκτηση γνώσης, διαδικασία θεωρητική. Δηλαδή στηρίζεται στην υπάρχουσα γνώση για να αποκτηθεί η νέα γνώση. Είναι πολύ σημαντικό η εκμάθηση της καινούριας γλώσσας να στηρίζεται στη γνώση που κατέχουν ήδη τα παιδιά. Η μητρική τους γλώσσα θα έπρεπε συνεπώς να είναι η βάση πάνω στην οποία θα στηριχτεί η εκμάθηση της πρότυπης γλώσσας.

Δεν παραγνωρίζουμε ότι η εκπαίδευση της μειονότητας είναι ένα σύνθετο πεδίο όπου αλληλεπιδρούν παράγοντες πολιτικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί, πολιτιστικοί και παιδαγωγικοί. Αυτό που θα πρέπει να αποφευχθεί, πάντως, είναι να μετατραπεί το ζήτημα, σε πεδίο μικροκομματικής αντιπαράθεσης και εκδίπλωσης εθνικισμών από τη μια ή από την άλλη πλευρά, που εμφιλοχωρούν συνήθως σε κάθε προσπάθεια

αλλαγών στην εκπαίδευση των παιδιών της μειονότητας, αλλαγές που διαχρονικά συνοδεύονται από πλούσιο ιστορικό αντιδράσεων.

Συναδέλφισσες και συναδέλφοι τα καινοτόμα προγράμματα για να αποδώσουν το μέγιστο των προσδοκώμενων καρπών θα πρέπει να έχουν τη στήριξη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Γι αυτό το λόγο η ΕΡΑ καλεί την εκπαιδευτική κοινότητα των Νομών Ξάνθης και Ροδόπης και πρώτιστα τους/τις νηπιαγωγούς να συμβάλουν στην ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος, τα πορίσματα του οποίου μέσα από εκτενή και δημιουργικό διάλογο να συμβάλλουν ώστε να βγουν τα ορθά συμπεράσματα προς όφελος των παιδιών της μειονότητας, της πιο αποτελεσματικής τους εκπαίδευσης και συνολικότερα του Δημόσιου Ελληνικού Σχολείου.

Η ΕΡΑ οποιεσδήποτε καινοτομίες και προγράμματα δεν τα αποσυνδέει από τους γενικότερους σχεδιασμούς και διεκδικήσεις της για την εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΡΑ αγωνίζεται μαζί με το υπόλοιπο εκπαιδευτικό κίνημα για:

- Δεκατετράχρονη υποχρεωτική δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση.
- Δίχρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή και εκπαίδευση στο δημόσιο και δωρεάν Νηπιαγωγείο για όλα τα παιδιά 4-6 χρονών. Κανένα παιδί 4-6 ετών έξω από το δημόσιο σχολείο.
- Αύξηση των δαπανών για την παιδεία στο 5% του ΑΕΠ.
- Ανέγερση νέων κτιριακών υποδομών για τα Νηπιαγωγεία ικανών να ανταποκριθούν στις σύγχρονες ανάγκες της εκπαίδευσης.
- Σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμό με τα απαιτούμενα μέσα που είναι απαραίτητα για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες στα νηπιαγωγεία.
- Μείωση του αριθμού των νηπίων ανά τμήμα από φέτος με στόχο τους 15 μαθητές.
- Εισαγωγική και περιοδική δωρεάν επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα διγλωσσίας και Εκπαίδευσης.
- Στήριξη του Δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με μόνιμους, μαζικούς διορισμούς εκπαιδευτικών.

